

Det kongelige justis og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Grimstad 27.11.2017

Høring - Forlag til endring i straffelovens regler om forvaring

Stine Sofies Stiftelse arbeider for en barndom uten vold og seksuelle overgrep gjennom å forebygge og avdekke vold mot barn, samt ivareta de voldutsatte barna og deres omsorgspersoner.

Stine Sofies Stiftelse deler Riksadvokatens betraktninger, og stiller seg bak forslaget som nå er på høring.

Det skal ikke være lavere terskel for å bli løslatt fra forvaring enn det er for tidsbestemt fengselsstraff.

Stiftelsen støtter også at det skal foretas en bredere risikovurdering i vurderingen av om sannsynligheten for at forvaringsdømte vil begå ny kriminalitet, og støtter momentene som Riksadvokaten trekker frem. Riksadvokaten påpeker at den forvaringsdømte ofte ikke ønsker å samarbeide eller oppheve taushetsplikten, noe som gjør det vanskelig å vurdere om det foreligger nærliggende fare. Det er behov for endring i regelverket som ikke gir den forvaringsdømte denne muligheten til å kneble en forsvarlig vurdering av risikoen for gjentakelse.

Stiftelsen støtter foreslått ordlyd om at prøveløslatelse skal skje dersom det anses som sikkerhetsmessig forsvarlig, hvor det særlig skal legges vekt på domfeltes atferd under straffegjennomføringen og om det er grunn til å tro at domfelte vil begå nye lovbrudd.

Stiftelsen mener det i større grad bør vektlegges domfeltes historikk. For eksempel vil mishandling i nære relasjoner over lengre tid og gjentatte og flere domfellelser for seksuelle overgrep kunne være viktige momenter i en vurdering av om det er fare for gjentakelse. At domfelte har tatt utdanning kan ha betydning for muligheten for tilbakeføring til samfunnet, men utdanning betyr ikke automatisk en reduksjon i faren for ny kriminalitet. Stiftelsen mener det er viktig med progresjon, utdanning og et nettverk rundt den domfelte i forbindelse med løslatelse, men mener domfeltes historikk og oppførsel under soningen må tillegges stor vekt.

Vi støtter videre at mangler i beslutningsgrunnlaget for risikovurderingen på tidspunkt for prøveløslatelse vil kunne tilsi at prøveløslatelse ikke er å anse som sikkerhetsmessig forsvarlig. En manglende vilje for den forvaringsdømte til å samarbeide med kriminalomsorgen for å sikre best mulig løslatelse, kan signalisere hvordan domfelte vil tilpasse seg et liv utenfor. Stiftelsen synes det er urovekkende at forvaringsdømte som går til behandling sjelden fritar behandler fra taushetsplikten,

slik at man reelt sett ikke kan vurdere hvorvidt den forvaringsdømte har endret atferd og kan håndtere et liv i frihet. Dette gjør det vanskelig å vite hvorvidt behandlingen har fungert etter sin hensikt, og om behandler har hatt en positiv effekt på domfelte. Det er omdiskutert hvilken behandling som fungerer og om behandling minsker faren for tilbakefall for personer som begår seksuelle overgrep, og vi viser blant annet til uttalelser gjengitt i media fra psykologspesialist Pål Grøndahl og forsker Cato Grønnerød angående behandlingen som gis blant annet hos IKST. Vi er kjent med at IKST behandler enkelte innsatte på Ila, og Stiftelsen ønsker flere aktører på området slik at man i større grad kan forske på effekten av ulik behandling og finne frem til behandlingstiltak som i størst grad reduserer risikoen for tilbakefall.

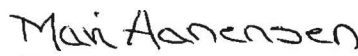
Stiftelsen støtter også forslag om at Kriminalomsorgen fastsetter fristen for prøveløslatelse slik at denne avhenger av når de har fått i stand et forsvarlig sikkerhetsmessig opplegg, eventuelt at de har mulighet for å forlenge fastsatt frist. Hvilke av de alternativene som velges er ikke avgjørende for oss, så sant fristen i realiteten forlenges der det er behov for dette.

Stiftelsen støtter også forslag om å kunne idømme lengre prøvetid enn 5 år og muligheten for å forlenge denne, så lenge vilkårene for å gi en dom på forlenget forvaring er oppfylt.

Stiftelsen er opptatt av et regelverk som beskytter borgerne, og ønsker velkomne endringer som sikrer at forvaringsdømte basert på en forsvarlig helhetlig vurdering kun løslates når det ikke foreligger fare for ny kriminalitet. Man kan ikke ha et regelverk hvor de som man har vurdert så farlig at man idømmer forvaring, selv gjennom manglende samarbeid og samtykke kan diktere hvilket opplegg vedkommende skal få og når man blir løslatt.

Med vennlig hilsen

Stine Sofies Stiftelse

Ada Sofie Austegard
Generalsekretær

Mari Aanensen
Jurist